

Obrađevano područje kompleksnoga prometnoga prostora, zbog prednostne obrade avtomobilskoga prometa, danas dojamamo predvsem kao šestkrako križište gradskih cesta: Palmotičeve, Georga Washingtona, Hilendarske i Dalmatinske. Značaj prostora je izrazito tranziten, bez kvalitetnih gradskih prostora, gdje bi se ljudi željeli zadržavati, zbog čega je njegov prehodni značaj još bolje naglašen. S tim se poslabšuje kvaliteta življenja u gradu i naglašava potreba za migracijom, umjesto da bi se jednako rasporedilo kvalitetnoga otvorenoga prostora po cijelom gradu, doprinijela bi zadržavanju ljudi u okolini njihovoga radnoga i bivalnoga okoliša.

Osnovna ideja projekta preoblikovanja tog prostora je, da lahko z enakovrednejšo obravnavo vseh uporabnikov javnega urbanega prostora ter umestitvijo novih atraktivnih vsebin, ustvarimo prijetno urbano okolje v katerem se bodo ljudje radi zadrževali in družili.

Da bi lahko ustvarili sodobno javno površino, ki bi lahko v doživljanju uporabnikov i obiskovalcev vzbujala prijetno vzdušje, bi bilo potrebno narediti spremembe nekaterih prometnih tokov, predvsem v smislu manjšanja hitrosti in s tem manjšanju pomena njihove tranzitne vloge. Zato predlagamo, da dve ulici, ki s svojima priključkoma pod ostrim kotom ustvarjata izrazite klinaste prostore, preoblikujemo tako, da se priključujeta na primarno cestno mrežo pod pravim kotom. S tem omogočimo, združitev neravnih klinastih prostorov z ostalo javno površino, poleg tega pa prispevamo k boljši preglednosti i zmanjšanju hitrosti v območju križišč.

Obrađevano područje u morfološkom smislu sastoji se iz dvije izrazito različne entitete. Ulica Georga Washingtona predstavlja moćno razmejitev u prostoru u smjeru sjever-jug. Prostor južno od razmejite ima izrazito artikuliran značaj, s visokim zgradama ograničen prostor trapezoidne oblike, koji ga doživljamo kao zaliv, udaljen od glavne ulice, nekakšno piazzeto, koji bi mogao biti oblikovan i kao autonomna javna površina, mirnijega, skoro stanovanjskoga značaja s prepoznavno vsebinom restauracije Majik. Sjeverni dio obrađivanoga područja je bitno bolje otvoren, s manje izrazito ograničenim rubom, koji ga određuje predvsem visoka vegetacija s posameznim zgradama i pomembnim programima centralnih djelatnosti, kao što su osnovna škola i vrtić, zavod za zdravstveno osiguranje te bližnji botanički vrt Jevremovac.

Da bi lahko celotno območje doživljali kot enoten in povezan javni prostor, smo uvedli nekatere elemente urejanja, ki bodo prostor vizualno i materialno poenotili po drugi strani pa bodo ustvarjale samostojne mikro urbane ambiente prepoznavnega značaja i rabe. Na ta način bo prostor postal raznolik, vendar povezan. Namenjen bo ljudem različnih starosti i interesov ob različnih delih dneva. Njegov večnamenski, odprt i povezan značaj, bo izražal sodobno demokratično preoblikovanje gradnoga prostora, ki bo s tem ponovno postal namenjen njegovim prebivalcem i ne zgolj njihovim prevoznim sredstvom.

Osnovni motiv nove ureditve je novo enotno granitno tlakovanje s prepoznavnim motivom, ki izhaja iz geometrije južnoga dela, piazzete, ki je danes opredeljena kao križište Palmotičeve i Hilendarske ulice. Geometrija heksagonalne mreže, ki je izražana u monokromatskem tribojnom tlaku velikih dimenzija s efektom 3d iluzije, s tim ko izhaja iz najbolje artikuliranoga dela prostora i poteka preko glavne ulice i prehaja u sjeverni dio područja, vizualno i pomensko ustvarja povsem novo urbano izkušnjo u prostoru. Glede na izrazito razgiban teren, izbrana mreža, ki omogućava i triangulacijsko delitev, služi i kao element urejanja, jer je vrlo prilagodljiva. S tim lahko ustvarimo vtis, da je prostor bolje otvoren i enoten, kao dejansko bo, iako zbog toga pa protiv robov obrađivanoga područja predlagamo umestitev kaskadnih elemenata, koji omogućavaju premošćivanje većih visinskih razlika na kratkim razdaljama. Nekatere robne površine lahko na ta način poravnamo, s čimer jim zagotavljamo novo, kvalitetniju rabo.

To su prefabricirane klade velikih dimenzija izrađene od brušenoga armiranoga betona. Poleg toga, da su oblikovani tako, da omogućavaju prosto prehođenje i gibanje, često omogućavaju raznovrsne urbane rabe. Služe kao urbano povišće za sjedenje, ležanje, rolanje, balvansko plezanje, dječju igru ali pa i kao stopnice i klančine. Vendar su oblikovane i razmeštene tako, da njihova oblika odgovara i specifičnim predelima, tako da ne stvaramo konfliktnih situacija u prostoru. Ti elementi su postavljeni ob rob oblikovanoga novoga gradnoga trga na način, da sredina ostane prazna. S tim, ko sredina ostane prazna, lahko služi kao večnamenska površina za prireditve, oziroma služi i kao kvalitetno oblikovan otvoren javni prostor.

Obstojeći predprostor restauracije Majik, koji danes u većini sledi topografiji terena te ima i manje izravnanu terasu, u celoti izravnamo, s čimer dosežemo veliko boljši iskoristek prostora i pridobimo već prostora za vanjski program restauracije. Izravnanu površinu oblikujemo na nivou celotnoga trga te ga s objektom povežemo preko kaskadnoga elementa tribune oziroma stopnice. S to potezom pomemban program u prostoru, koji generira življenje na trgu povežemo s celotnim prostorom, umjesto da bi se od njega ločevali s visinskom razlikom. Tako sledimo ideji o enotnom i povezanom javnom prostoru. Kaskadni element tribune pa stvarja poseban ambijent u prostoru gostinskoga vrta te predstavlja dopolnjenje vanjske opreme vrta.

Poleg posebne, skulpturalno artikulirane obrade robnih elemenata, pa u prostor uvajamo i nekatere druge elemente urbane opreme, kao što su: trije veliki kandelabri javne rasvjete u krajnjim točkama novoga trga, nova visoka vegetacija pred gostinskim vrtom preoblikovane restauracije Majik, talna fontana, koji u prostor unosi vodni šum, kiosk u sklopu balvanske plezalne stene i druga mala urbana oprema kao što su koše za smeće, označivači voznih pasova. U južnom dijelu novoga trga, blizu mjesta sedanja kioska smo predvidjeli mogućnost postavljanja spomenika slovenskom jeziku slovenskom jeziku Jerneju Kopitarju za kojega bo Mestna općina Ljubljana u dogovoru s gradom Beograd raspisala javni natječaj za kiparsko stvarstvo. Ta odlučitev sledi dogovoru župana oboje gradova ob postavljanju spomenika Vuku Stefanoviću Karadžiću pred pravoslavnom crkvom u Ljubljani, juli 2016.

Poleg preoblikovanja gornjega ustroja javne površine, preoblikovane po principima dijelnoga prometnoga prostora, takoimenovanoga shared space-a, pa ta idejna osnova uključuje i mogućnost umestitve trietažne podzemne garažne hiše, po celotnim delom obrađivanoga područja, sjeverno od ulice Georga Washingtona.

Na ta način bi lahko nekoliko omilili probleme s mešanjem mirujućega prometa u tom predjelu. Poleg toga je nužno naći i podsticati različne načine trajnostne mobilnosti kao što je uporaba javnoga transporta i redovnih vozila, za koje se s novim tehnologijama otvaraju i novi mogućnosti.

doc Rok Žnidaršič, univ. dipl. inž. arh.

